

Інформаційні джерела:

1. Географічна структура зовнішньої торгівлі України. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>
2. Експорт та імпорт України збільшився на третину. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/02/15/682382/> (дата звернення: 21.03.2023)
3. Експорт в умовах воєнного часу: які перспективи відкриття нових ринків. URL: https://www.ucab.ua/ua/pres_sluzhba/novosti/eksport_v_umovakh_voennogo_chasu_yaki_pespektivi_vidkrittya_novikh_rinkiv (дата звернення: 04.04.2023)
4. Романенко В.А., Лебедева Л.В. Зовнішня торгівля України з ЄС: тенденції, проблеми перспективи. *Економіка і суспільство*. 2017. № 9. С. 71–77. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/9_ukr/11 (дата звернення: 09.04.2023)

УКРАЇНА В МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ: ВПЛИВ ФАКТОРУ ТУРБУЛЕНТНОСТІ

Гурієва Є.А., здоб. ОС «бакалавр»

Величко К.Ю., канд. екон. наук, доц.

Державний біотехнологічний університет

Проблематика зовнішньої міграції є надзвичайно актуальним та болючим питанням для України в умовах турбулентності сучасного світу. Відповідно до інформації ООН, через війну за кордоном налічується 7,6 млн українських мігрантів, більшість з яких прийняли країни Європи. За структурною 87% мігрантів – це жінки з дітьми, з яких 65% жінок працездатного віку, від 18 до 59 років. Близько 70% мігрантів мають вищу освіту [1].

Проте, і до цього, Україна була активно включена до міграційних процесів, що спричиняло соціально-економічні та демографічні проблеми. Відбувалось збільшення кількості мігрантів, а також трансформація статево-вікової структури: збільшення кількості жінок-мігрантів та молоді, що в подальшому впливає не лише до зниження рівня національної робочої сили, а й суттєво погіршує демографічну ситуацію в країні, призводить до «старіння» нації.

Герасименко Г.В. наголошує на фемінізації міграційних процесів та зазначає, що «потік жінок-мігрантів зростає швидше, ніж чоловіків, у країнах, які є найбільш важливими реципієнтами трудових мігрантів» [2, С. 46-48]. Крім того, дослідження процесу фемінізації міграції дають можливість констатувати, що спостерігається не лише зростання частки жінок у загальній міграції, а й відбувається географічний перерозподіл, і саме жінки найчастіше виїжджають до Італії, Португалії та Польщі. Жінки-мігранти мають вищий вік порівняно з чоловіками (37,9 проти 36,2 року) та більшість їх мають вищу освіту [2, С. 46-54]. Найчастіше жінки працюють у сфері гостинності та торгівлі, або працюють у домашньому господарстві [2, С. 46-54].

Фахівці вже окреслили низку соціальних проблем, спричинених фемінізацією міграції, а саме: залишення сімей, зростання кількості неповних сімей, зростання кількості розлучень, а отже, це фактично призводить до

знецінення інституту сім'ї в країні. У довгостроковій перспективі зміни у статевому співвідношенні населення країни вплинуть на напрямок розвитку всього суспільства та призведуть до зміни цінностей, у які воно вірить.

Але найбільше постраждала країна від зміни вікової структури, особливо міграції молоді. Такі країни, як Польща, Чехія, Словаччина активно залучають студентів до навчання у своїх університетах, створюючи для цього сприятливі умови (безкоштовне навчання, центри вивчення мов, допомога при реєстрації та інтеграції в навчальний процес). Найбільший приріст спостерігався серед українських студентів, які навчаються у польських університетах. Крім того, збільшилася кількість студентів в університетах Канади, Австралії, Великобританії, Чехії, Італії, Німеччини [3, С. 62].

На основі офіційних даних щодо кількості українських студентів за кордоном ми побудували лінію тренду, яка графічно відображає тенденцію до зростання цих цифр і в майбутньому (рис. 1).

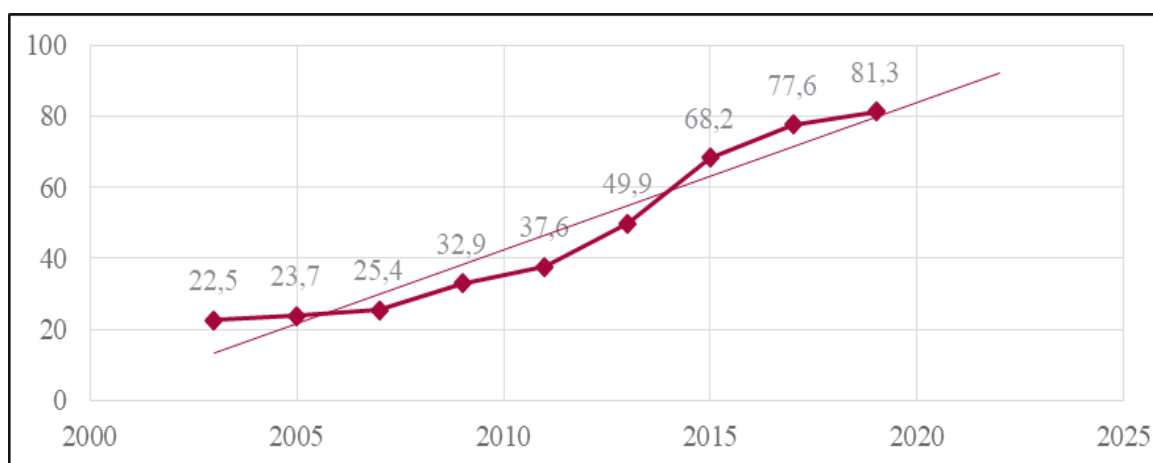


Рис. 1. Кількість українських студентів за кордоном, тис. чол.
(розраховано на основі джерела 4)

За таких умов прогноз щодо зниження рівня міграції молоді в Україні виглядає вкрай песимістично. Сучасна ситуація з міграцією молоді, що пов'язана з війною, ще більше поглиблює цю негативну тенденцію і якщо війна буде продовжуватися, то сьогоднішні школярі, які знаходяться за кордоном, скоріш за все стануть студентами університетів країн міграції та в подальшому збільшать рівень працездатного населення цих країн.

Інформаційні джерела:

1. У 2022 р українці витратили за кордоном \$22 млрд: як біженці піднімають економіку ЄС. URL: <https://minfin.com.ua/ua/2022/12/16/97361272/>
2. Герасименко Г.В. Гендерні аспекти трудових міграцій населення України. *Демографія та соціальна економіка*. 2006, 1. С. 46-54.
3. Velychko, Kateryna Yu., and Yaremenko, Mariia O. The Phenomenon of Student Migration in Ukraine. *Business Inform*. 2020, 5:62–70. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-5-62-70>
4. Migration in Ukraine: Facts and Figures. URL: https://iom.org.ua/sites/default/files/iom-ukraine_facts-eng_2019.pdf